

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De reedificatio[n]e hierusalem. cap. vij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

plm nō arguebat Idēpm fecerūt p vniuersū
iūrl. z offerebat vnūsq; apd quē iūcta erat
hec transgressio arletē p declinatōe pccī.
De neemīa. Caplm. VI.

Et factum ē in an

e no vicesimo regis artaxerxis E
rat pincerna regis neemias d fl
lijs captiuitatis. Qui dū esset in susis castro
audinūt pegrinos hebraice loquētes. z acce
dēs sciscitat⁹ est ab eis de statu iudee z hieru
salem. z accepit ab eis vrbē esse sine muris: z
habitare in ea plm dei in afflictione. Nam
per dies sustinebāt hostiū imper⁹: z noctibz
intrabāt latrūculi. z plateas implebāt cada
ueribz occisorz. Et fleuit neemias z cibū des
siderabilē n̄ gustauit. nocte z die clamās ad
dñm. Cūq; staret in mensa z leuaret vīnū re
gī: apparuit quasi languid⁹ ante eū. Et ait rex
Quare tristis es. qd̄ ve malū latet i corde tuo
Et respōdit tremens. Quia ciuitas sepulcrī
patrū meoz deserta est. Si bonū tibi videt
mitte me z reedificabo eā. Et ait regina que
sedebat iuxta regē. Qñ reuerteris. Et pstituit
ei tpus reuertēdi. Hec fuit hec regina hester
vt quidā tradiderūt. Hec in diebz esdre hī
storia illa occurrit. Non em̄ esdras in volu
mie suo siluisset. Et dedit rex neemīe eplam
ad pncipes trās flumē. In qua mādauerat
de honore exhibēdo neemīe tanq; duci z les
gato misso a latere ei⁹. z de impendētibz vrbis
reedificande. Et misit cū eo pncipes militū
z equites. z trāsītū faciēs p babiloniā. mul
tos de filijs captiuitatē secū reduxit: z venit
in hierusalē. xxv. anno regis artaxerxis fm iō
sephuz. Porro in hierusalē sūmus erat sacer
dos helisaphat fil⁹ heliachim. Et siluit nee
mias tribz diebz. et nocte p̄surgēs cū paucis
circūbat ruinas mu
roz. p̄siderās q̄lt reedif
ficari possent. Quarto
die locut⁹ est neemias
ad multitudinē. Veni
te reedificem⁹ muros
hierusalēz nō sum⁹ vl
tra in opprobriū genti
bus. Manus em̄ del
nobiscū est. z verba re
gis que locutus est mibi.

De reedificatione hierusalem.
Caplm. VII.

Et surrexerūt sa

e cerdotes z edificauerūt portā gre
gis. Alia trāslatio habet edifica
uerūt portā z probatīcā piscinā. Hec est por
ta iuxta templū p quā inducebant greges ad
offerendū. Hec alibi turris gregis dicit. Fu
it aut altera turris gregis in via bethleē. vbi
iacob pauit pecora sua z pastores vigilātes
sup gregē suū viderūt multitudinē millie ce
lestis. Scdo filij asanaa edificauerūt portāz
piscinū. z statuerūt valuas eius z seras z vectes
Hec respicit ioppen z diapolim. p quā infere
batur copia piscinūz. Hec fm iosephū postea
dicta est porta dauid. Tertio edificauerunt
portā veterē pigmetarij z aurifices. Vestib
gla em̄ ist⁹ erat a diebz sebuseoz. z melchises
dech Quarto portā vallīs. que scz in vallem
ducebat iofaphat edificauerunt filij zaylo.
Quinto edificauit portā sterquilinij miches
as pnceps vici bethacarem. Per hāc portāz
sordes ciuitatē effluebāt in undātibz fluminis
in torrentē cedron Sexto edificauit portā
fontis pnceps pagī maspha. z muros pisci
ne syloe. Duos aut inter portāz edificauit
ppls p vicos z ciuitates vnūsq; fm possi
bilitate suā. Hec te moueat si alia noia por
tarū inuentas. q̄ forte in interiori muro face
sunt. cū aliq; de pdictis alia postea sortite sunt
vocabula. Nā portā negociatoz forte por
ta est gregis. in q̄ negociatores ergasteria sua
posuerāt ob tēpli vicinā. Sed z portā iudi
clarā potuit esse portā vetus. q̄ in fronte ci
uitatis hoz eminebat. Porta p̄o aquaz po
tuit esse portā fontis. Porta p̄o equoz nō fuit
it portā ciuitatis sed statuta erat añ atrā tē
pli. vsq; ad quā ascendere in equis licitū erat
Porro neemias cū fuis suis instabat operi
nec somno ac cibo suauiter vtebatur. sed sub
necessitate. Et p̄summatū est opus p annos
duos z q̄ttuoz menses. licet in multa angus
tia z plurimis impedimentis. Primo em̄ fi
nitime nationes in manu forti aggrediebant
tur eos. Neemias p̄o mediā prem ppli arma
tam statuit extra ciuitatē vt sustinerēt impes
tus aggredientiū. Altera p̄o mediā pars edi
ficabat. vna manu ponentes lapidē. alter
ra gladium tenentes. Porro secundum inter
uenit impedimentum. Fames enim orra est
in terra. z obligauit se popul⁹ debito subvita
ris. sed z agros z vineas et oliueta vendere

Judith

cōpulsū sunt, tandē etiā filios z filias venū-
dare in seruos z ancillas. Et puocata multi-
tudine cōpulsit neemias diuites z magistrat^o
remittere vsuras: z restituere vineas z fuos
z agros q̄s emerant, z exercitiēs sinū suū dis-
cit. Si excusat deus oēm vtrū qui non cō-
pleuerit s̄bum hoc. Et dicit vniuersa mul-
titudine amen. Ipse q̄z annonas q̄ regi debe-
bant donauit. Qui cum dux missus eēt a
rege: nō annonas que ducibz debebant non
comedit a p̄ma die q̄ egressus est a rege vsq̄
dum rediit ad eū. Preterea tertiu habuit im-
pedimentū q̄ p̄ncipes trans flumen qui in-
uidebat ei corruerūt miseribz quosdā senio-
rū qui erant in hierlm vt eū morti traderēt.
Qd cū nequirerēt: varijs eū terrebāt rumoribz
bus: vt sic ab opere cessaret dicētes. Vultū
p̄iurauerūt aduersū te, vade z abscondere ab
eis. Rursum q̄z aiebāt. Delatus est ad regē q̄
velis rebellare: z facere te regē in iudea. Ho-
litas sperare dñm tuū. Eunq̄ multa finge-
rent in hunc modū nō preualuerunt, qz ma-
nus domini erat cum eo.

De inuentione ignis Caplm. viii.

Quā autem

edificat^o est mur^o, qz rari erāt ha-
bitates in hierlm. p̄cepit neemi-
as vt clauderēt porte añ solis occasum, nec
aperirent añ calorē solis. Cūq̄ immineret mē-
sis septim^o q̄ fere totus apud eos solennis
est, conuenerūt in hierlm quasi vtr̄ vnus. Et
accepit neemias q̄ nō habebāt ignē d̄ subli-
mi. Traditūq̄ ē ei a senioribz q̄ hieremias ī
diebz captiuitatis absconderat stipites altaris
z prunas in ifertoribz terre in valle iosaphat.
Cūq̄ venissent ad locū: eruderauerūt puteū
z inuenerūt stipites z prunas z aquā crassā
z tollētes ea sup struē lignoz, z hostias que
erāt sup altare p̄ceperūt, z erupit ignis. Et ap-
pellauit neemias hūc diē nephar qd̄ interp̄-
tatur purificatio. Alij dicūt nephel. Et orabāt
sacerdotes ionatha in
choante: z ceteri respō-
dētibz. Neemias quo-
q̄ specialē edidit ora-
tionem.

Nota qz hoc qd̄ h
dicim^o mag^o factuz
est sub neemia, scilicet
et orabāt sacerdos
tes ionatha incho-

antez. Ro. ecclesia in quadā epla in quodā
die ieiunij dicit factū tempore machabeozū
intitulās epistolā lectio libri machabeozū,

qui fuerūt longe post neemias. z ita videt qd̄
h̄ dicit^o p̄trariū eē ecclie. Soluet ergo sic. qz
est secūdu s̄ liber machabeoz. de quo sumit^o
illa epla non sit historie prosecutio: sed tñ
epistola quedā missa a iuda z senioribus ad
alios iudeos dispersos tantū a iuda illis dis-
persis, z hoc factū notificat. z festiuitas no-
uiter instituta celebranda mandat, nō p̄nci-
paliter enarrat.

De obseruatione tabernaculoz.

Caplm. ix.

Uero prima

gliaz dixerūt eldreyt afferret libz
legi, z legeret corā p̄lo. Stetitq̄

eldras sup gradū lignū quē fecerat ad loq̄n-
dū supra portā aquaz. portā atrij. sec^o quā
erāt luteri, z legit de mane vsq̄ ad mediū
diē. Leuitē s̄o duodecim silentiū faciebāt in
populo. Flebat autē oīs populus, z dixit
ad eos eldras Nolite p̄tristari, qz sanct^o dies
dñi ē, sed ite comedite pinguiā, z bibite mul-
sum, z date pres eis qui nō p̄parauerūt sibi
Cūq̄ redissent in diē scdm̄ inuenerunt in le-
ge preceptū esse a dño vt habitent filij israel
in tabernaculis mense septimo ī die solenni.
Et mādāte eldra egressi sunt, z tulerūt frona-
des oliuez ligni pulcerrimi myrti z palmarū
z fecerūt sibi tabernacula in atrijs z domat^o
bus suis, z in atrijs domus dñi que nō fece-
rant a diebz iosef filij nūn. Et obseruatus est
deinceps in israel vsq̄ in hodiernū diē. Die
s̄o octaua fecerūt collectam supra ritum. stas-
tuentes vt quisq̄ daret tertiam partem sicc^o
p̄ annum ad oleum z panes p̄positionis ad
ligna z sacrificia sempiterna, in diebus fest^o
z p̄ peccato. Die s̄o vicesimatertia, quia au-
dierāt in lege, amonites z moabites nō itra-
bunt ecclesiā dei: separauerūt ab ecclesia alie-
nigenas, z in mūdationē suā statuerūt i cra-
stinum generale ieiunium, vt affligerent ani-
mas suas homies z iunēta vsq̄ ad pueros
septennes, z conuenerūt octies ad audiendam
legem, quater in die z quater ī nocte. Lectio-
ne terminata p̄sternebat p̄ls ad orandum z
fiebant preces super eum z tandem benediz-
ctio sacerdotalis. Et his vt dicit beda: eccle-
sia traxit exemplum. Nam z supra gradus le-
gitur, z leuitē proclamationes faciunt in po-
pulo, z octies conueniunt ad ecclesiam est
non penitus eo modo quo illi Semel enūm